

KERYKS

FORUM PEDAGOGICZNORELIGIJNE

Międzynarodowe – Międzykulturowe – Międzydyscyplinarne

RELIGIONSPÄDAGOGISCHES FORUM

international – interkulturell – interdisziplinär

Cyprian Rogowski, Egon Spiegel, Annette M. Stroß,
Bogusław Śliwerski (Hrsg./Red.)

Aktualne problemy badawcze polskiej
i niemieckiej pedagogiki religii

Aktuelle Forschungsschwerpunkte
der deutsch-polnischen Religionspädagogik

Numer specjalny
Sonderausgabe

wydawnictwo
adam marszałek

KERYKS

Soziotheologische Grundlagen und didaktische Konsequenzen einer Religionspädagogik der Beziehung

EGON SPIEGEL

Die Religionspädagogik stellt sowohl in ihrem religionsunterrichtlichen als auch katechetischen Handlungsfeld die Frage nach Gott im Rahmen symboldidaktischer bzw. korrelationsdidaktischer Vorgaben. Das Projekt ist dabei bemüht, vor dem Hintergrund eines vornehmlich an Beziehungsvorgängen orientierten Symbolkomplexes sowie einer vielschichtigen Korrelation von aktuellen und (etwa) biblisch tradierten Beziehungserfahrungen – soziotheologisch – die sozialpraktische Relevanz der Frage nach Gott herauszuarbeiten.

Unter soziotheologischen bzw. beziehungstheologischen Vorzeichen starten dabei Symbol- und Korrelationsdidaktik (als „korrelative Symboldidaktik“) neu durch: sind es doch gerade Beziehungsvorgänge, aktuelle wie biblische, die sich hervorragend aufeinander beziehen und, symboldidaktisch, auf ihre Tiefendimension hin reflektieren lassen. Dem kommt nicht nur entgegen, dass zwischenmenschliches Beziehungsverhalten ein existenzielles Grundthema aller Menschen ist, sondern auch die Themen biblischer Schriften weitaus stärker durch Handlungs- bzw. Beziehungssymbolik als durch Gegenstandssymbolik bestimmt sind. Im Gegensatz zu den gängigen korrelationsdidaktischen Theorien, die Glaube und Leben, Glaubensinhalte und Erfahrungen, tradierte Glaubenserfahrungen und lebensweltliche Erfahrungen, Sache und Person, Text und Subjekt in eine produktive

Wechselwirkung bringen wollen, zielt der hier voranzutreibende Versuch auf die Wechselwirkung von *Erfahrung* und *Erfahrung*, von aktueller und tradierter, und sieht darin die Chance, Symboldidaktik dahingehend zu forcieren, dass im Kontext einer so ausgerichteten Korrelationsdidaktik sich die Frage nach Gott und ihrer sozialpraktischen Relevanz – nicht zuletzt in ihrer (friedens-)politischen Dimension – wesentlich eindeutiger stellt.

Verfasser: Egon Spiegel, Dr. theol. habil., Professor für Religionspädagogik und Pastoraltheologie im Institut für Katholische Theologie der Universität Vechta

Socjoteologiczne podstawy i dydaktyczne konsekwencje relacyjnej pedagogiki religii

EGON SPIEGEL

Pedagogika religii zarówno w sferze nauczania religii, jak i katechetyki zadaje pytanie o Boga w ramach założeń symboliczno-dydaktycznych czy też korelacyjno-dydaktycznych. Celem projektu jest ukazanie – na sposób socjoteologiczny – społeczno-praktycznego znaczenia pytania o Boga na tle kompleksu symboli odnoszącego się w głównej mierze do relacji międzyludzkich oraz do wielowarstwowej korelacji aktualnych i przekazywanych w Biblii doświadczeń w relacjach.

Pod znakiem socjoteologii czy też teologii relacji dokonuje się nowy początek dydaktyki symbolu i dydaktyki korelacyjnej (jako „korelatywnej dydaktyki symbolu”): ponieważ to właśnie relacje zarówno aktualne, jak i opisane w Biblii stanowią wspólny przykład wzajemnych związków, a zgodnie z założeniami dydaktyki symbolu mogą być analizowane pod kątem swojego głębszego wymiaru. Sprzyja temu nie tylko fakt, że zachowanie w relacjach międzyludzkich stanowi temat egzystencjalny dotyczący wszystkich ludzi, lecz również to, iż główne tematy poruszane w Piśmie św. określane są w większym stopniu poprzez symbolikę odnoszącą się do działania w relacjach niż symbolikę przedmiotową. W przeciwieństwie do uznanych teorii korelacyjno-dydaktycznych, które starają się w produktywny sposób odnieść do siebie wiarę i życie, treści wiary i doświadczenia, przekazywane

doświadczenia religijne i doświadczenia życiowe, rzeczy i osoby, tekst i podmiot, to omawiany projekt koncentruje się na wzajemnych oddziaływaniach *doświadczenia* i *doświadczenia*. – aktualnego oraz przekazywanego, widząc w tym szansę na taki rozwój dydaktyki symbolu, który pozwoli w kontekście tak ukierunkowanej dydaktyki korelacyjnej w sposób znacznie bardziej jednoznaczny postawić pytanie o Boga oraz społeczno-praktyczne znaczenie tego pytania, również w jego wymiarze (pokojowo-)politycznym.

Autor: prof. dr hab. Egon Spiegel, profesor Pedagogiki Religii i Teologii Pastoralnej w Instytucie Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Vechcie